ECLI:LV:ZRT:2020:1112.11200059917.2.S

Nr. 11200059917
Nr. K73-0079-20/30

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Dobelē 2020. gada 12. novembrī

Zemgales rajona tiesa, tiesnese N. Pakule,
piedaloties prokurorei A. Bitei,
aizstāvim- zvērinātam advokātam J. Ernstsonam
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā /pers. C/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas.

**Aprakstošā daļa**

/pers. C/ izdarīja zādzību nelielā apmērā.

2017. gada 20. novembrī ap plkst. 08.15 /pers. C/ atrodoties SIA "/Nosaukums/" veikalā "/Nosaukums/" /adrese/, mantkārīgu motīvu vadīts, iedzīvošanās nolūkā, pēc tam, kad veikala pārdevēja atteicās viņam atdot alkoholiskos dzērienus bez maksas, no tirdzniecības letes paņemot un bez norēķināšanās aiznesot no veikala, atklāti nozaga šādu, SIA "/Nosaukums/" piederošu, kustamu mantu nelielā apmērā: 0,7 l tilpuma pudeli degvīnu "Arsenič dzērveņu" 9,90 *euro* vērtībā, 0,7 l tilpuma pudeli degvīna "Arsenič smiltsērkšķu" 9,90 *euro* vērtībā, kopā 19,80 *euro* vērtībā, tādejādi radot SIA "/Nosaukums/" mantisku zaudējumu 19,80 *euro* apmērā. Nozagto mantu /pers. C/ izmantoja savām vajadzībām.

Ar šādām savām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

**Motīvu daļa**

Apsūdzētais /pers. C/ uz tiesas sēdi nav ieradies.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmo daļu krimināllietu tiesa var iztiesāt apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)* gadījumā, ja apsūdzētā atrašanās vieta nav zināma un tas norādīts informācijā par meklēšanas rezultātu vai gadījumā, ja apsūdzētais atrodas ārvalstī un viņa ierašanos tiesā nav iespējams nodrošināt.

No lietas materiāliem redzams, ka tā nozīmēta izskatīšanai tiesas sēdē vairāk kārt – 2018. gada 19. jūnijā, 2019. gada 2. oktobrī, 2020. gada 10. martā, 2020. gada 22. jūlijā, 2020. gada 12. novembrī. Iztiesāšanas laikā pieņemti lēmumi par personas nogādāšanu uz tiesas sēdi piespiedu kārtā. No VP ZRP Dobeles iecirkņa sniegtajām ziņām (09.03.2020.) redzams, ka apsekota apsūdzētā dzīves vieta /dzīvesvieta/. Konstatēts, ka /pers. C/ tur nedzīvo, viņa māte paskaidrojusi, ka dēls dzīvo kaut kur Anglijā, adresi nezin. Veicot atkārtotu piespiedu atvešanu, VP ZRP Dobeles iecirknis sniedzis ziņas (11.11.2020.), ka /pers. C/ māte norādījusi, ka dēls dzīvo un strādā Bredfordā.

Prokurore A. Bite norādīja, ka apsūdzētā /pers. C/ atrašanās vieta ilgstoši nav zināma.

Ņemot vērā, ka ilgstoši nav zināma apsūdzētā atrašanās vieta, prokurore atzina, ka, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmo daļu, krimināllietu var iztiesāt apsūdzētā prombūtnē (*in absentia*).

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 83.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. C/ aizstāvību realizēja aizstāvis zvērināts advokāts J. Ernstsons, kurš pievienojās prokurores izteiktajam viedoklim, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 1.punktu krimināllietu var izskatīt apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)*, jo /pers. C/ atrašanās vieta nav zināma.

Izvērtējot ziņas, kas izriet no Valsts policijas Zemgales reģionā pārvaldes Dobeles iecirkņa paziņojumiem par /pers. C/ piespiedu atvešanas rezultātiem, kā arī prokurores A. Bites un aizstāvja J. Ernstsona sniegto informāciju, ka /pers. C/ šī brīža atrašanās vieta nav zināma, tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 465.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto, atzīst par iespējamu krimināllietu izskatīt apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)*.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanā savu vainu viņam celtajā apsūdzībā viena noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļās atzinis pilnībā un izteicis lūgumu lietu skatīt bez pierādījumu pārbaudes (lietas 30.lapa).

Neskatoties uz to, ka apsūdzētais /pers. C/ pirmstiesas izmeklēšanā savu vainu viņam celtajā apsūdzībā atzinis pilnībā un izteicis lūgumu lietu skatīt bez pierādījumu pārbaudes, tiesa, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 23.pantā noteikto, un ievērojot Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2013.gada 11.janvāra lēmumā Nr.SKK-J-8/2013 norādīto, atzīst, ka krimināllieta iztiesājama, veicot pierādījumu pārbaudi.

Cietušā SIA „/Nosaukums/" pārstāve /pers. I/ uz tiesas sēdi nebija ieradusies. 2020. gada 11. novembrī tiesā saņemts viņas iesniegums, kurā norādījus, ka lūdz krimināllietu iztiesāt bez viņas klātbūtnes, iepriekš sniegtās liecības uztur. Zaudējumus /pers. C/ ir sedzis.

Tiesas sēdē, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 502.panta 3.punktu, tika nolasīts cietušā pārstāves, liecinieces /pers. I/ 2017.gada 20.novembra nopratināšanas protokols, kurā viņa liecināja, ka 2017. gada 20. novembrī ap pulksten 08:15 atradās savā darba vietā SIA /Nosaukums/ /adrese/„/Nosaukums/". Veikalā ienāca vīrietis, kurš vēlējās nopirkt alkoholu. Palūdza, lai parāda dažāda veida alkoholu, kad izvēlējās, palūdza, lai parāda sulas. Tad vīrietis sāka meklēt maku un konstatēja, ka tā nav. Vīrietis izvēlējās alkoholu "Arseņičs dzērveņu" 0,7 l tilpuma, vērtībā 9,90 eur un "Arseņičs smiltsērkšķu" 0,7 l tilpuma, vērtībā 9,90 eur, paņēma tās rokās un izgāja no veikala nesamaksājot. Veikalam nodarīts zaudējums 19,80 eur. Vīrietis bija ģērbies tumšas krāsas virsjakā, tumšas krāsas biksēs, tumši īsa griezuma mati, smalks augums. Runāja latviešu valodā. Ir jau iepriekš redzēts veikalā. Iespējams tas ir /pers. C/. Vīrietim bija tetovējums uz rokas (lietas 9.lapa).

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501.panta 6.punktu tiesas izmeklēšanā tika nolasītas apsūdzētā /pers. C/ liecības, ievērojot, ka apsūdzētais ir persona, kurai pirmstiesas procesā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 60.$^2$ panta pirmās daļas 8.punktu bija tiesības atteikties liecināt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 131.panta trešo daļu, ja personai šajā likumā noteiktajos gadījumos bija tiesības atteikties sniegt liecību un persona par to bija informēta, bet šo liecību tomēr sniedza, tad šī liecība vērtējama kā pierādījums.

Nopratināts, kā aizdomās turētais /pers. C/ 2017.gada 28.novembrī liecinājis, ka 2017. gada 20. novembrī ap pulksten 09:30 no savas dzīves vietas devies uz veikalu "/Nosaukums/" /adrese/Ieejot veikalā palūdzis, lai pārdod divas stiprā alkohola pudeles 0,7 l tilpuma "Arsenič". Viena pudele bija zaļā krāsā , bet otra sarkanā. Sācis meklēt pa kabatām savu naudas maku. Tā kā maku nav varējis atrast, palūdzis pārdevējai, vai viņa šīs pudeles

nevar iedot tāpat un naudu viņš atnestu vēlāk. Pārdevēja nepiekrita. Abas pudeles paņēmis un pārdevējai pateicis, ka naudu atnesīs vēlāk un izskrējis no veikala. Aizgājis pie savas māsas, kura dzīvo Kroņaucē, konkrētu adresi neatceras. Izdarīto nožēlo, naudu gatavs atlīdzināt (lietas 16.lapa).

Nopratināts, kā aizdomās turētais /pers. C/ 2017.gada 28.novembrī liecinājis, ka uztur iepriekš sniegtās liecības, var piebilst, ka alkoholu izlietoja savām vajadzībām (lietas 18. lapa).

Apsūdzības izsniegšanas gaitā 2017. gada 13. decembrī /pers. C/ norādīja, ka apsūdzības būtība viņam ir saprotama. Sevi par vainīgu pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas atzīst pilnībā. Apsūdzībā apstākļi un veids, kādā viņš izdarījis noziedzīgo nodarījumu aprakstīti pareizi. Savu vainu atzīst pilnībā un izdarīto nožēlo, zaudējumus atlīdzinājis, bet nav dokumenta, kas to apliecinātu (lietas 28.lapa).

Bez iepriekš minētajām apsūdzētā, cietušā pārstāvja liecībām, /pers. C/ vainīgums viena noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, par to, ka viņš izdarīja zādzības nelielā apmērā, pierādīta ar turpmāk norādītajiem pierādījumiem.

Ar SIA „/Nosaukums/" iesniegumu, kurā norādīts, ka 2017.gada 20.novembrī veikalā „/Nosaukums/" tika veikta zādzība, kuras laikā nozagtas veikala piederošās preces – divas 0,7 l degvīna pudele „Arsenič" dzērveņu un smiltsērkšķu 9,90 EUR vērtībā katra, kaitējuma kompensācija kopā 19,80 eur (lietas 6.lapa).

A r /datums/ZRP Dobeles iecirkņa kriminālpolicijas nodaļas inspektores leitnantes S. Bergas ziņojumu par to, ka apskatot video kameras novērošanas ierakstus no 2017. gada 20. novembra plkst. 08:15 veikalā SIA „/Nosaukums/" video novērošanā redzamais vīrietis ir apsūdzētais /pers. C/ (lietas 22.-23.lapa).

Pārbaudot un novērtējot lietā savāktos pierādījumus, cietušā pārstāves- liecinieces un apsūdzētā liecības, tiesa secina, ka tās ir saskanīgas un secīgas, liecībās nav konstatētas pretrunas, un tiesai nav pamata tās apšaubīt.

Vērtējot pierādījumus apsūdzētajam /pers. C/ izvirzītajā apsūdzībā par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanu, tiesa ievēro Kriminālprocesa likuma 124.panta piektajā daļā noteikto, ka pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esamību vai neesamību.

Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir fizisko un juridisko personu mantiskās intereses.

No objektīvās puses Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu raksturo svešas mantas nolaupīšana, ko izdara ar aktīvu darbību, un mantas prettiesiskas paņemšanas rezultātā cietušajam tiek nodarīts materiālais zaudējums. Noziedzīgā nodarījuma sastāvs ir materiāls, jo noziedzīgs nodarījums ir pabeigts ar prettiesiskā valdījuma rašanās brīdi, lai rīkotos ar nozagto mantu pēc saviem ieskatiem.

No subjektīvās puses Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums var tikt izdarīts ar tiešu nodomu, proti, vainīgais apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz, ka nodarīs zaudējumus cietušajam, un vēlējies prettiesiski iegūt svešu mantu nelielā apmērā.

Kriminālatbildība par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu iestājas, ja vainīgajam bijis nodoms iegūt noziedzīga nodarījuma priekšmetu, kura vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nepārsniedz vienu Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu, un saskaņā ar 2015.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēneša darba alga uz noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdi bija 380 EUR.

Tiesa, novērtējot iegūtās ziņas par faktiem, pamatojas uz tiesas izmeklēšanā pārbaudītiem pierādījumiem, novērtē tos kā ticamus, pieļaujamus un attiecināmus uz konkrēto kriminālprocesu, un atzīst, ka tiesas izmeklēšanā ir izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par noziedzīgā nodarījuma sastāva esamību.

Izvērtējot pierādījumus, tiesai nav radušās šaubas, ka /pers. C/, apsūdzībā norādītajos apstākļos, izdarīja zādzību nelielā apmērā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. C/ vainīgums viņam celtajā apsūdzībā ir pilnībā pierādīts un noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, un saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētais noziedzīgais nodarījums klasificēts kā mazāk smags noziegums.

Izvērtējot ziņas par apsūdzētā personību, tiesa konstatē, ka /pers. C/ ir Latvijas Republikas pilsonis, dzimis /datums/Dobelē, ieguvis pamatskolas izglītību, precējies, apgādībā 2011. gadā dzimis bērns, nestrādā, deklarētās dzīvesvietas Latvijā /dzīvesvieta/. No Sodu reģistra ziņām redzams, ka apsūdzētais /pers. C/ iepriekš trīs reizes sodīts par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmo daļu par /pers. C/ atbildību mīkstinošo apstākli tiesa atzīst to, ka viņš savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā atzina un izdarīto nožēloja, ir atlīdzinājis zaudējumus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā /pers. C/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, jo izdarīts nedzēstas sodāmības laikā.

Tiesa ievēro Kriminālprocesa likuma 1.pantā nostiprināto kriminālprocesa mērķi, kā arī Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķi, noziedzīgo nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu un vainīgā personību.

Prokurore lūdza /pers. C/ atzīt par vainīgu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar piespiedu darbu uz 60 stundām, saskaņā ar Krimināllikuma 52.pantu, ieskaitīt soda izciešanā aizturēšanā pavadīto laiku no 2017. gada 27. līdz 28. novembrim (divas brīvības atņemšanas dienas), kas atbilstu 16 piespiedu darba stundām.

Izvērtējusi prokurores viedokli par to, ka persona sodāma un aizstāvja viedokli par to, ka vainīgais atbrīvojams no kriminālatbildības un soda, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ar noziedzīgu nodarījumu nav radīts tāds kaitējums, lai vajadzētu piespriest krimināLsodu un krimināltiesisko attiecību taisnīgs noregulējums ir iespējams bez soda piemērošanas.

Tiesa norāda uz tiesību zinātnē atzīto, ka atbrīvošana no kriminālatbildības nav piešķirama personas attaisnošanai. No kriminālatbildības atbrīvo personu, kas ir izdarījusi Krimināllikumā paredzētu nodarījumu. Tādēļ krimināllikuma 58. pantā paredzētie apstākļi, kas ir pamats personas atbrīvošanai no kriminālatbildības, nereabilitē šo personu *(U. Krastiņš, V. Liholaja, A. Niedre. Krimināltiesības. Vispārīgā daļa. Trešais papildinātais izdevums. Rīga, Tiesu Namu aģentūra, 2008, 442.lpp).*

Tiesa uzskata, ka lemjot par kriminālprocesa izbeigšanu un apsūdzētā atbrīvošanu no kriminālatbildības, tiesai jāņem vērā vispārējie tiesību principi, lietas faktiskie apstākļi, izdarītā nozieguma raksturs un radītais kaitējums, apsūdzētā personība, atbildību ietekmējošie apstākļi, kā arī citi apstākļi, kam var būt nozīme, to kopumā un savstarpējā saistībā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 58.panta pirmo daļu no kriminālatbildības var atbrīvot personu, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, kuram gan ir šajā likumā paredzētā nodarījuma pazīmes, bet ar kuru nav radīts tāds kaitējums, lai vajadzētu piespriest krimināLsodu.

Savukārt, atbilstoši Krimināllikuma 59.panta trešā daļā noteiktajam, tiesa personu var atbrīvot no soda Krimināllikuma 58.pantā paredzētajos gadījumos.

Augstākās tiesas Senāta krimināllietu departaments 2010. gada 3. jūnija lēmumā lietā SKK- 284/2010 norādījis, ka izlemt jautājumu par iespēju piemērot Krimināllikuma 58. vai 59.pantu ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības, t.i., pirmās instances un apelācijas instances tiesas kompetencē. Tāpēc pirmās instances tiesa, izskatot lietu pēc būtības, ir tiesīga vērtēt, vai apsūdzētais ir nodarījis tādu kaitējumu, lai viņam piespriestu krimināLsodu.

Augstākā tiesa ir norādījusi, ka ar noziedzīgo nodarījumu radītā kaitējuma izvērtēšanai ir būtiska nozīme, lai izlemtu jautājumu par personas

atbrīvošanu no krimināatbildības atbilstoši Krimināllikuma 58.panta pirmajai daļai *(skat. Augstākās tiesas 2016.gada 7.jūnija lēmums lietā Nr.SKK-213/2016).*

Krimināllikuma 58. panta pirmā daļa noteic, ka no krimināatbildības var atbrīvot personu, kas izdarījusi maznozīmīgu noziedzīgu nodarījumu. Kriminālprocesa likuma 481. panta otrā daļa un 379. panta pirmās daļas 1.punkts dod šādas tiesības arī tiesai.

/pers. C/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu tiek klasificēts kā mazāk smags noziedzīgs nodarījums. Tas vērsts pret īpašumu un nekādas paliekošas kaitīgas sekas noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā nav iestājušās. Ar noziedzīgo nodarījumu apdraudēto interešu aizskārums šajā gadījumā atzīstams par nelielu. Apsūdzētais savu vainu ir vaļsirdīgi atzinis un izdarīto nožēlojis.

Tiesa ņemot vērā, ka kopš noziedzīga nodarījuma izdarīšanas ir pagājuši gandrīz trīs gadi, kā arī radītā kaitējuma nelielo apmēru - 19,80 EUR un to, ka cietušam nav nodarītais mantiskais zaudējums labprātīgi atlīdzināts, atzīst, ka ir iespējams apsūdzēto atbrīvot no soda, piemērojot Krimināllikuma 58.panta pirmās daļas un 59.panta trešās daļas nosacījumus.

Kriminālprocesā par cietušo atzīta SIA „/Nosaukums/", un cietušais kriminālprocesā kaitējuma kompensāciju neuzturēja, jo zaudējums ir atlīdzināts.

Piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā (lietas 19. lapa) atceļams ar sprieduma pasludināšanas dienu.

Ievērojot Kriminālprocesa likuma 83.panta trešajā daļā noteikto, ka aizstāvja piedalīšanās lietas iztiesāšanā ir obligāta, ja lieta tiek skatīta apsūdzētā prombūtnē *(in absentia)*, apsūdzētā /pers. C/ aizstāvībai lietas izskatīšanā tika nodrošināta zvērināta advokāta J. Ernstsona aizstāvība. Atbilstoši aizstāvja paziņojumiem, samaksa par valsts nodrošināto juridisko palīdzību /pers. C/ ir 96,80 EUR.

Ņemot vērā, ka apsūdzētais nav izteicis viedokli par aizstāvja nepieciešamību, tiesa nolemj atbrīvot /pers. C/ no procesuālo izdevumu samaksas.

Apsūdzētā mantai arests nav uzlikts.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 1.punktu lietai pievienotos dokumentus - CD-R diskus, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem - atstāt glabāšanā pie krimināllietas materiāliem (lietas 22.lapa).

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 520. un 530. pantu, tiesa

**nosprieda**

atzīt /pers. C/ par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 180. panta pirmajā daļā, un, pamatojoties uz Krimināllikuma 58. panta pirmo daļu un 59. panta trešo daļu, atbrīvot no soda.

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atcelt ar sprieduma pasludināšanas dienu.

Atbrīvot /pers.C/no procesuālo izdevumu samaksas un procesuālos izdevumus, kas saistīti ar zvērināta advokāta Jāņa Ernstsona sniegto juridisko palīdzību apsūdzētajam /pers. C/ 96,80 euro apmērā segt no valsts līdzekļiem.

Lietisko pierādījumu – CD–R disku ar 20.11.2017. ierakstu– kas glabājas pie krimināllietas materiāliem- atstāt turpmākā glabāšanā pie krimināllietas materiāliem.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 10 dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Zemgales rajona tiesā Dobelē.

Notiesātais /pers.C/var pārsūdzēt spriedumu apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 30 dienu laikā no dienas, kad saņemta sprieduma kopija, sūdzību iesniedzot Zemgales rajona tiesā Dobelē.

Pilna sprieduma pieejamības diena 2020. gada 26. novembris.

Tiesnese N. Pakule